

Posouzení bakalářské práce Kristýny Kuberové „Interakce vyučujících a rodičů v kontextu školní úspěšnosti a neúspěšnosti žáků“

Téma představené bakalářské práce je zajímavé a aktuální. Komunikace učitelů s rodiči o dětem je v kontextu změn ve školství, inkluze a nových potřeb rodiny, velmi důležitým tématem.

Design výzkumu obsahuje dvě kazuistiky učitelů, kteří mají rozdílný přístup ke komunikaci s rodiči. Obě učitelky jsou dobře vybrány, aby bylo možno zachytit společné a rozdílné parametry jejich komunikace s rodiči. Kazuistiky zahrnují dále pozorování a rozhovory s rodiči, vždy u dvou úspěšných a dvou neúspěšných žáků každé učitelky. Úspěšnost je definovaná učitelkami, které výběr těchto čtyř žáků provedou.

Základní analytické kategorie, které jsou generovány z empirických dat jsou: definování úspěšného a neúspěšného žáka, četnost kontaktů, domácí úkoly jako komunikace., realizované formy komunikace a vyhýbání se kontaktu. Kategorie jsou poněkud preskriptivní.

Téma vypadá dobře strukturované, cílí na komunikaci s rodiči žáků, které učitelé označují za neúspěšné. Podstatná je tedy komunikace obou stran, nikoliv primárně velmi široké a diskutabilní téma školní úspěšnosti. Autorka se tu dostala trochu do problémů s pojetím tématu v teoretické i výzkumné části práce, když obě témata pojala jako rovnocenná.

Teorie se nemusela tolik věnovat školní úspěšnosti a jejím zdrojům, protože k tomu se práce ve svém designu nemohla věnovat. U učitelů, kteří rozhodovali, potom jde zejména o jejich etnoteorie úspěšného a neúspěšného žáka, dosti intuitivní povahy, jak práce ostatně ukazuje. Teoretická část je potom rozkouskovaná, příliš široká a málo propojená, případně kriticky zhodnocená. To ovšem autorce úplně navyčítám, protože je to obtížné

To ovlivnilo také výzkumnou část, kde se téma úspěšnost rozehrává v rozhovorech jak u učitelů a rodičů okolo obecného pojetí úspěšnosti, když bylo významnější řešit téma úspěšnosti zcela konkrétních dětí, a to především u rodičů. To by jejich pojetí úspěchu nakonec ukázalo lépe. Zbytečně to navíc odsunuje téma komunikace s rodiči učitelem vybraných žáků a její konkrétní projevy. Stejně tak jako vnímání svého dítěte jednotlivými rodiči, které nemusí s jejich teorií obecné úspěšnosti být v souladu. Pro popis komunikace bych raději volila opakované rozlišování rodičů neúspěšných dětí ve všech formách komunikace i situacích komunikace

Přesto tam, kde jsou empirická data, ukazuje autorka, že je schopná kriticky zhodnotit představené teoretické přístupy, např. v otázce partnerství rodičů ve škole, nereflektované aspekty hodnocení úspěšnosti, ambivalence teorií ad.

Oceňuji množství práce, které byla do řešení vloženo. Jak na úrovni teoretických zdrojů, tak zejména při rozhovorech s rodiči a učitelkami. Rozhovorů bylo relativně hodně (deset) a jejich zpracování přináší vždy hodně přemýšlení, práce a změn.

Bakalářská práce Kristýny Kuberové splňuje nároky kladené na závěrečnou práci tohoto typu a doporučuji jí k obhajobě

Ida Viktorová

Praha 22.5.2017

